

Voorzitter,

Vandaag gaat de Zwolse gemeenteraad met elkaar in gesprek over een keurige begroting. In deze begroting komen realiteit en perspectief bij elkaar samen. We willen de mensen die de afgelopen maanden hieraan achter de schermen hebben bijgedragen een compliment maken en het college hiermee feliciteren!

Zwolle is een aantrekkelijke en sociale stad, waar we omzien naar elkaar. Er zijn echter ook uitdagingen waar Zwolle de komende tijd voor staat. Zo hebben we bijvoorbeeld te maken met een energiecrisis en hoge inflatie. Daarnaast is het vinden van een betaalbare woning voor inwoners en medewerkers voor bedrijven niet vanzelfsprekend en is er een vluchtelingen crisis. Het CDA kiest ervoor om naast onze inwoners te staan en te stimuleren dat iedereen mee kan doen. Wanneer iemand een steuntje in de rug nodig heeft, moet diegene dat ook krijgen. Het is daarbij van belang om sociale structuren, onze verenigingen, kleine kernen en sterke wijkstructuren niet uit het oog te verliezen. Zij zorgen voor verbinding tussen onze inwoners en een sterke sociale basis.

Er zijn drie thema's die wat het CDA betreft extra aandacht verdienen:

Als eerste **Bestaanszekerheid**: Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben het moeilijk door de kosten crisis.

Ten tweede **Solidariteit en omzien naar elkaar**: volkshuisvesting, de sociale basis, zorg voor elkaar, vrijwilligers en mantelzorgers.

Als laatste **financieel perspectief**: We zien risico's in de toekomst als het gaat om de financiële positie van Zwolle.

Als eerste **Bestaanszekerheid**: Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben het moeilijk door de kosten crisis.

Het gevolg van de kosten crisis is dat een groeiende groep Zwollenaren niet volwaardig mee kan doen. Daarbij is het goed om te benoemen dat niet alleen inwoners die op het sociaal minimum leven het lastig hebben, maar ook huishoudens met een middeninkomen. Verder komen ondernemers en maatschappelijke organisaties zoals sportverenigingen, cultuurorganisaties en religieuze instellingen steeds vaker in de problemen. Er wordt 1,5 miljoen uitgetrokken door de gemeente voor extra maatregelen om de gevolgen van de kosten crisis op te vangen. Echter vragen wij ons af of dit voldoende is. Voor het CDA is het belangrijk dat we huishoudens, maatschappelijke organisaties en ondernemers die in de problemen komen door stijgende energieprijzen, ondersteunen. Deze steun kan in de vorm van directe gelden om op korte termijn inwoners, kleine ondernemers en verenigingen te helpen met hun rekening. Maar zeker op langer termijn moeten we deze groep helpen om te verduurzamen zodat zij energie besparen.

Het CDA vindt het terecht dat inwoners, waaronder studenten, met een inkomen tot 130% van het sociale minimum in aanmerking komen voor de energietoeslag van 1.300 euro. Het is belangrijk dat deze regelingen makkelijk vindbaar en toegankelijk zijn en we zijn blij dat hier extra geld voor is uitgetrokken. Want goede en snelle communicatie is essentieel om te zorgen dat de middelen terecht komen bij de groep die deze het hardst nodig heeft. Tegelijk verdient verduurzaming en het energiezuinig maken van woningen en panden blijvende aandacht. We roepen het college dan ook op om aan de directe financiële gelden voorwaarden te verbinden om ook structureel energie te besparen, zoals isolatie, een energiecoach en dergelijke. Met het oog op de lange termijn is verdere verduurzaming van belang. Zwollenaren kunnen aanspraak maken op een energielening van €5.000 euro, maar daarvoor moeten ze wel 5 pagina's aan persoonlijke informatie aanleveren, **Geacht college, past dit bij u wanneer u werkt vanuit vertrouwen?** Bij gemeenten uit de regio kan dat op een halve pagina. Het CDA wil naast het verhogen en het verlengen van de aflossingstermijn ook dat de groep middeninkomens in aanmerking komt voor de lening. Daarom dienen wij een motie in.

Voor lokale ondernemers die in financiële nood komen door de stijgende prijzen is op dit moment nog weinig geregeld. Zij kunnen aanspraak maken op verduurzamingsmiddelen zoals het nationale isolatieprogramma en het warmtefonds, maar die bieden niet direct verlichting. Om nu op dit moment de hoge kosten op te vangen zijn er weinig middelen en maatregelen beschikbaar. Het CDA roept het college op om naast de ondernemers te staan om te helpen om ondersteuningsregelingen vanuit het rijk, provincie en of andere instellingen effectief te benutten.

Stichtingen, (sport)verenigingen en andere maatschappelijke organisaties zijn het kloppende hart van Zwolle. Ook zij staan veelal alleen met de hoge kosten. Verenigingen die een subsidierelatie hebben met de gemeente kunnen aanspraak maken op een tegemoetkomingsregeling voor de energielasten. Maar het CDA ziet dat hier een grote groep buiten boord valt omdat ze geen subsidierelatie hebben met de gemeente. Het CDA wil daarom de regeling uitbreiden naar maatschappelijke organisaties met een ANBI-status. Op deze manier kunnen verenigingen die nog niet eerder geld nodig hadden van de gemeente toch een steuntje in de rug krijgen. **Kan de wethouder toezeggen dat zij hier gebruik van kunnen maken?** Het CDA leest in de stukken dat het college zich maximaal wil inzetten om verenigingen niet om te laten vallen, maar ook hier verwachten wij gemeentelijke voorwaarden en een aanbod om op langere termijn energie neutraal te kunnen worden. We stellen daarom voor de energielening ook voor maatschappelijke organisaties beschikbaar te stellen, zodat zij met die lening de benodigde investeringen kunnen doen richting energieneutraal.

Ten tweede **Solidariteit en omzien naar elkaar:** volkshuisvesting, de sociale basis, zorg voor elkaar, vrijwilligers en mantelzorgers.

Voorzitter, voor een grote groep inwoners is het vinden van een betaalbare woning niet vanzelfsprekend. Daarom hebben we in het coalitieakkoord afgesproken dat het percentage

betaalbare woningen in nieuwe projecten opgehoogd wordt van 40 naar 50%, dat is een goede stap voorwaarts. Daarnaast heeft Zwolle aan het ministerie een aanbod gedaan om veel flexwoningen te bouwen. Die komen bovenop de 50% betaalbare woningen. De komende jaren verwachten we fors meer dan 1000 woningen per jaar te gaan bouwen, waarvan meer dan 500 tot 600 betaalbare. Dat is keihard nodig om jongeren, ouderen, mensen die al lang hier wonen en nieuwe Nederlanders een betaalbare plek te gunnen.

Voorzitter, goed zorgen voor elkaar en voor de Zwollenaar. Dat is wat het CDA belangrijk vindt, juist in deze tijden waarin we crisis na crisis moeten incasseren. We zien dat de vraag naar zorg steeds meer toeneemt, bijvoorbeeld in de jeugdzorg. En dat is schrikken, voor onze portemonnee maar vooral omdat het geen goed nieuws is dat veel Zwollenaren zorg nodig hebben. Juist daarom wil het CDA bouwen aan een sterke sociale basis, een enorm krachtig middel om zorgen in een vroeg stadium op te vangen. Denk aan de sportvereniging, een buurthuis, mantelzorgers of vrijwilligers. Dat benadrukt maar weer waarom het belangrijk is om hen nu te ondersteunen, zodat bijvoorbeeld verenigingen hogere kosten niet door hoeven te rekenen naar leden. Zo kunnen ze toegankelijk blijven voor alle Zwollenaren. Samenvattend betekent dit dat we nu moeten investeren, in de sociale basis én in de zorg, zodat we uiteindelijk in de toekomst minder complexe zorg hoeven in te zetten. En dat, voorzitter, is weer goed voor onze portemonnee. Maar bovenal goed omdat dat betekent dat minder mensen zorg nodig hebben omdat het beter met hen gaat.

Als laatste **financieel perspectief**: We zien risico's in de toekomst als het gaat om de financiële positie van Zwolle.

Voorzitter, de begroting laat zien dat Zwolle zich op dit moment financieel gezond is. Wij voorzien echter wel dat we de aankomende 10 jaar 350 tot 400 miljoen zullen moeten investeren in de stedelijke investeringsagenda. Er zijn grote wensen waar de beschikbare 53 miljoen niet toereikend voor zal zijn. Daarnaast ziet het CDA de komende jaren een aantal risico's voor zich. Er bestaat een risico dat Zwolle vanaf 2026 minder geld krijgt vanuit het rijk. Om in de toekomst niet tegen verrassingen aan te lopen dient het CDA samen met andere partijen een motie in waarbij wij het college oproepen om met ontwikkelingsscenario's te komen waarbij rekening wordt gehouden met financiële tegenvallers.

Voorzitter, ik wil afsluiten met de uitspraak van Winston Churchill: 'Never waste a good crisis'. Laten we met elkaar de goede dingen blijven benoemen en lessen trekken uit de coronacrisis en nu ook de kosten crisis. Zo zijn Zwollenaren door de stijgende energieprijzen meer gemotiveerd om te verduurzamen. Daarnaast zien we een verbroedering in de maatschappij zoals bijvoorbeeld het initiatief waarbij Zwollenaren de €190 aan energietegemoetkoming aan het goede doel geven om Zwollenaren die het op dit moment lastig hebben een steuntje in de rug te geven. Het CDA is trots dat onze inwoners zich solidair tonen met elkaar en waar we omzien naar elkaar.